

Dodajalne tehnologije

3D-tisk ali industrijska proizvodnja

Igor Drstvenšek

3D-TISK / PRILOŽNOSTI ZA INDUSTRIJO

Start me up...

- u.d.i.s. → Libela Celje
- uvajanje 3D CAD v proizvodnjo
- Scorpions: „Wind of Change“ ...

1991
„Wind of Change“

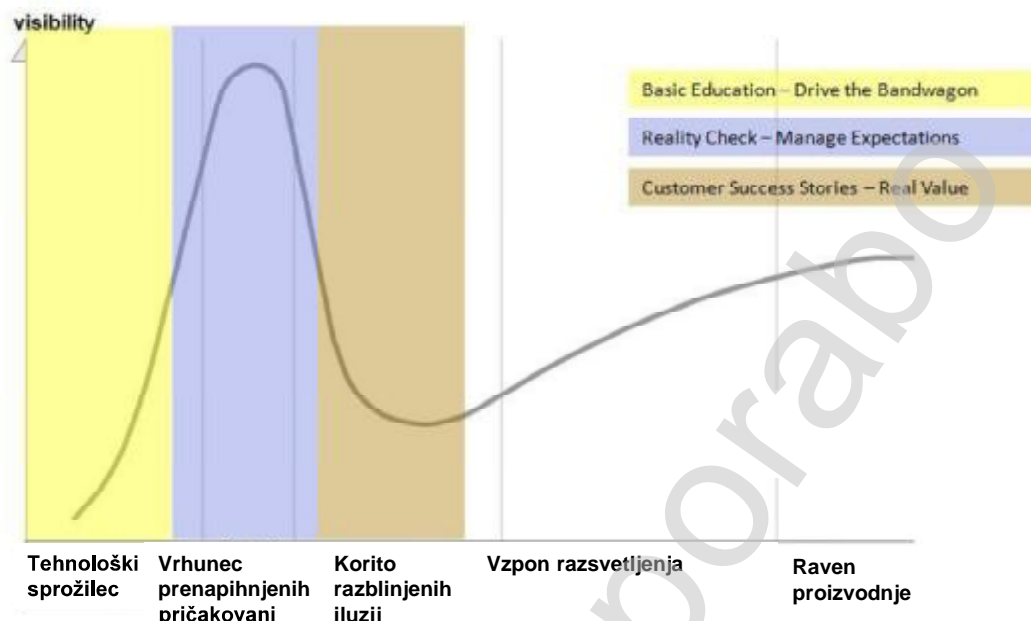
2002 – Univerza v Mariboru

■ Fakulteta za strojništvo

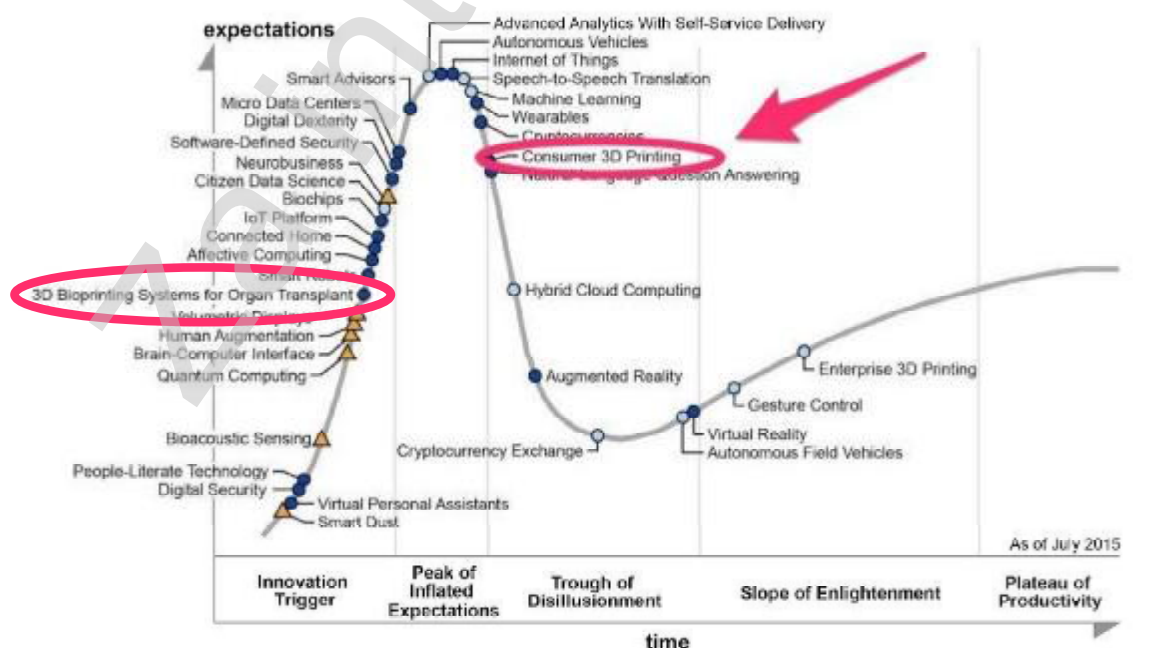
Cikel navdušenja

(vir: SageCircle)

Cikel navdušenja nad tehnologijami

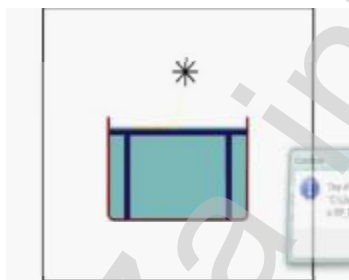
(vir: Gartner)

Plateau will be reached in:
 ○ less than 2 years   ◐ 2 to 5 years   ● 5 to 10 years   ▲ more than 10 years   ⊗ obsolete before plateau

Dodajalne tehnologije

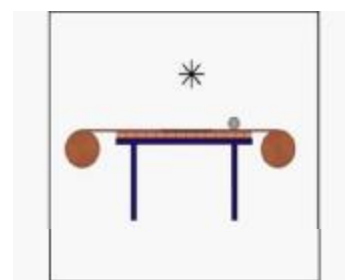
Selektivno strjevanje

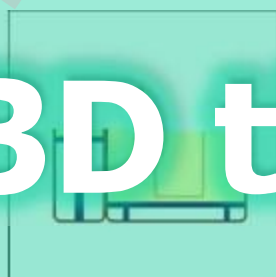
Selektivno taljenje

Nalaganje krojenih plasti

Ciljno nalaganje – (3DP)

Ciljno nalaganje – neprekinjeno

3D tiskalniki

SLA - komercialni razvoj

Marec, 1986 Charles Hull in Raymond Freed ustanovita 3D Systems

3D Systems

SLA 3500(1998) in ProJet 7000(2012)

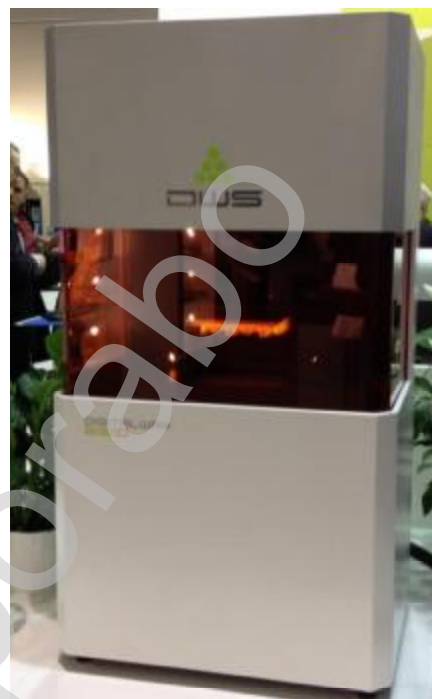

Gorenje prototipna

DWS

FormLabs

SLS - komercialni razvoj

1986-87

Deckard's SLS patent, DTM, Selective Laser Sintering

Carl Deckard, Joe Beaman (1987)

Carl Deckard, Joe Beaman, in Paul Forderhase (2012)

Sinterstation 2000 (DTM)

3D Systems sPro60 in sPro140

Primeri uporabe

SLM – komercialni razvoj

1991

Fockele & Schwartze; Selective Laser Melting

Electrone Beam Melting - ARCAM

FDM – komercialni razvoj

1988

Lisa & Scott Crump ustanovita STRATASYS

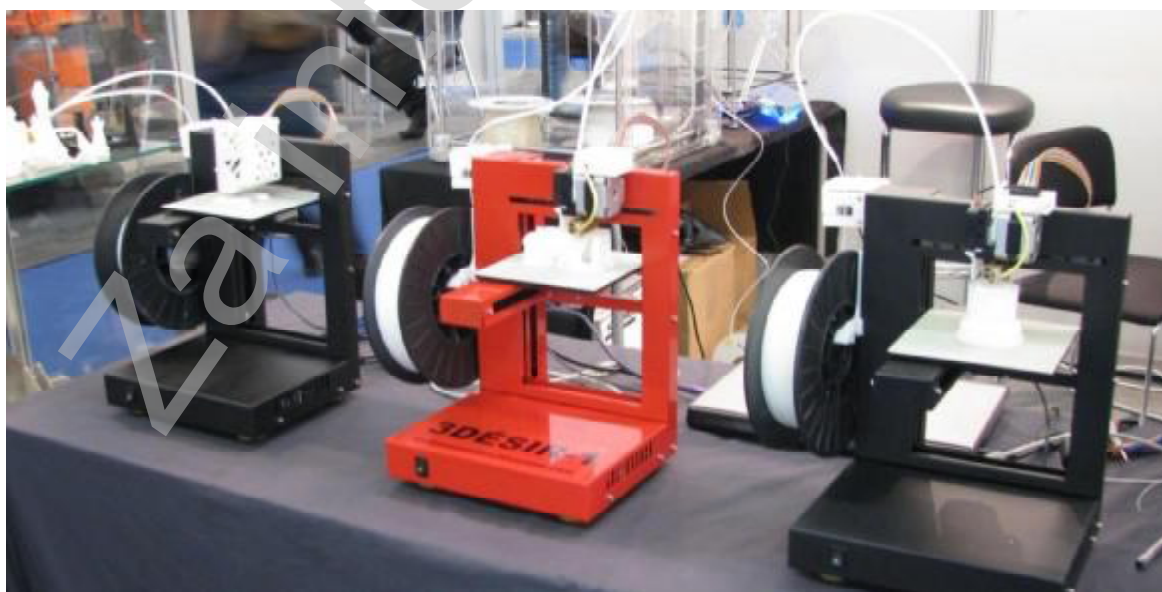

Primeri uporabe

Tiertime Technologies (China)

3D tisk zgradb (Qingdao, 2014)

Ciljno nalaganje – kapljično Z printer = ProJet (2012)

Priložnosti

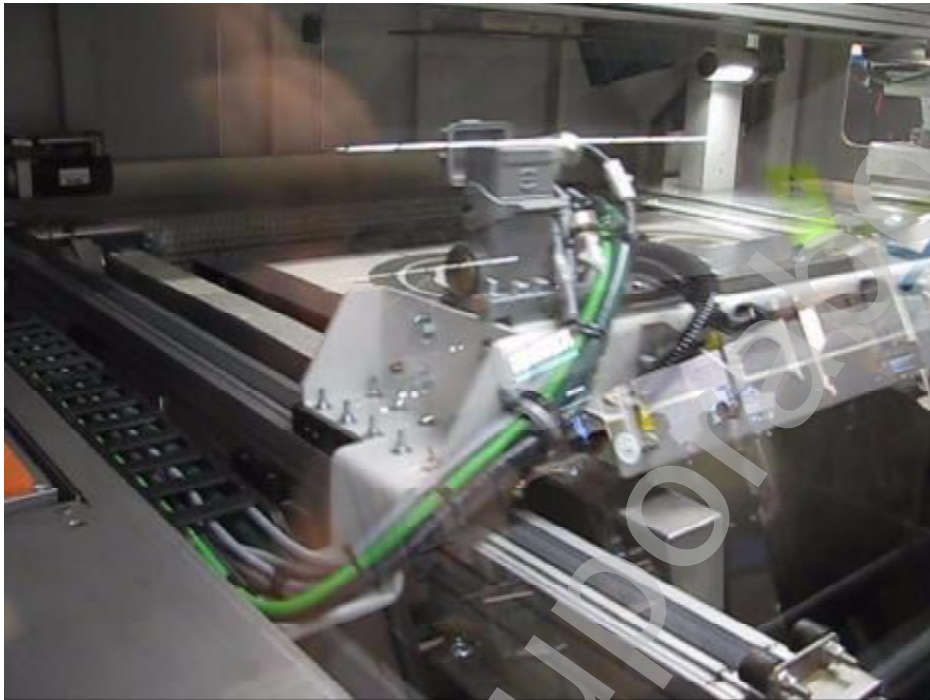

VoxelJet

VoxelJet

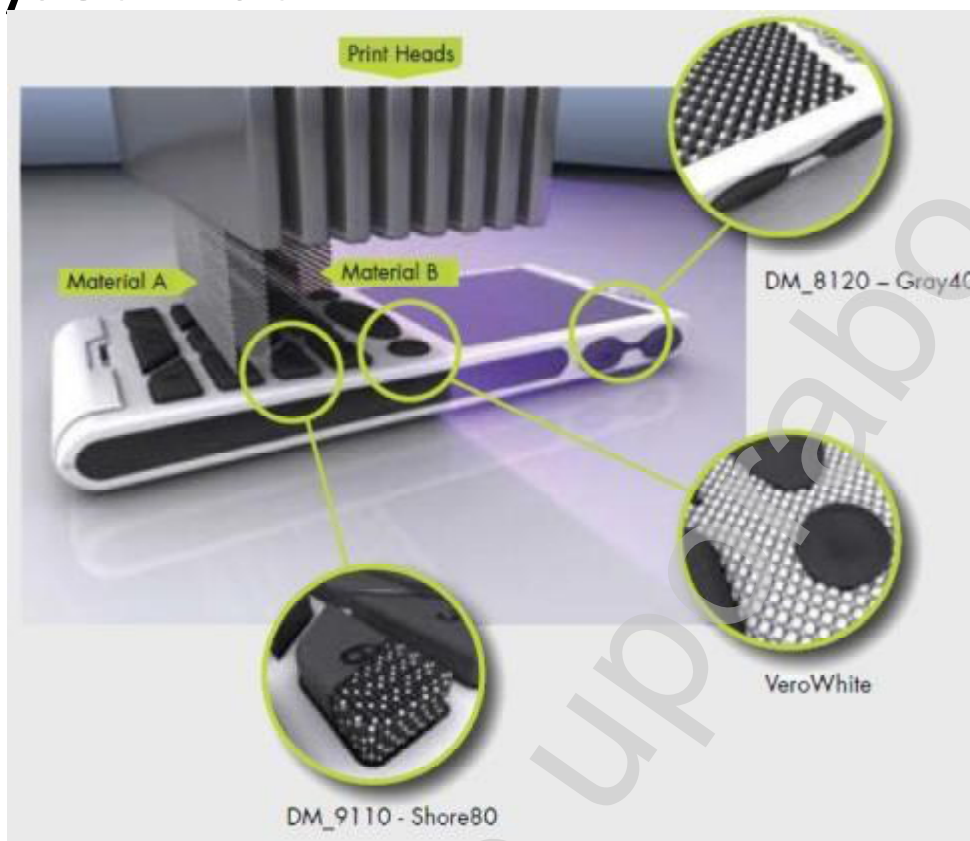

Primeri uporabe

PolyJet Matrix

Polyjet Matrix (Stratasys-Objet)

HP

Nalaganje krojenih plasti LOM 1050 (Helysys)

SD300 (Solido)

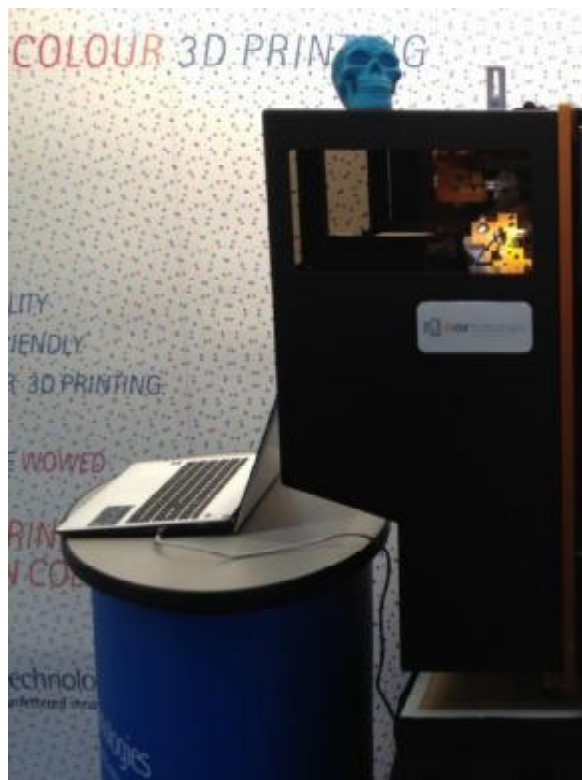

McCor Technologies

McCor Iris

DT – uporaba

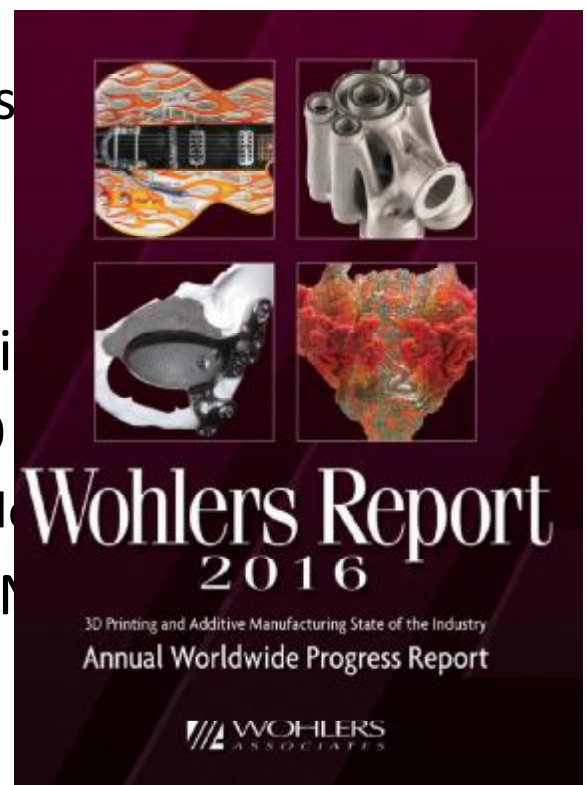
Prednosti DT

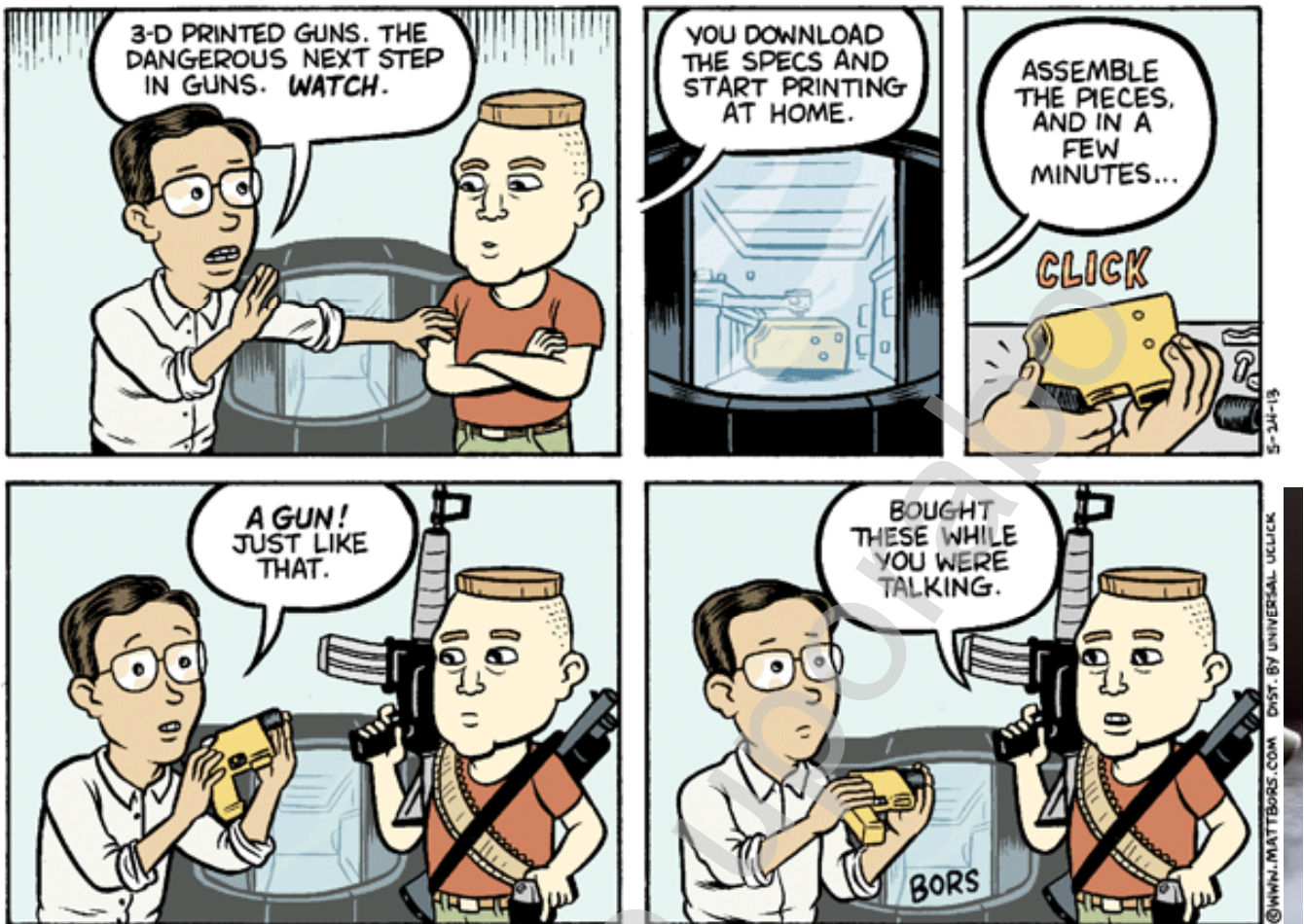
- Izdelati je mogoče majhno serijo izdelkov, v kateri je vsak izdelek delno prilagojen naročniku
  - Nove poslovne priložnosti za masovno prilagojene izdelke
- DT dopuščajo združevanje mnogo preprostih kosov v enega, oblikovno kompleksnejšega
- Manjšo serijo izdelkov je mogoče dati na trg z zelo majhnim kapitalnim tveganjem
  - ni potrebe po kalupih in posebnih orodjih.
- DT omogočajo relativno poceni preizkušanje idej kar odstrani problem „izdelave“
  - in generira mnogo novih inovacij, ki s konvencionalno izdelavo nikoli ne bi prišle na dan.

DT v številkah (2015)

- 62 proizvajalcev industrijskih sistemov
- 21 različnih tehnologij
- 5,165 mrd USD – trenutni vrednost
  - 6x povečanje od leta 2010
  - 25,9% kumulativna rast v letih 2010-2015
- TRG JE ŠE VEDNO MAJHEN

Razumevanje DT

- Veliko različnih tehnologij in zmeda poimenovanj

- SLS, FDM/FFF, EBM, SLM, LOM,...

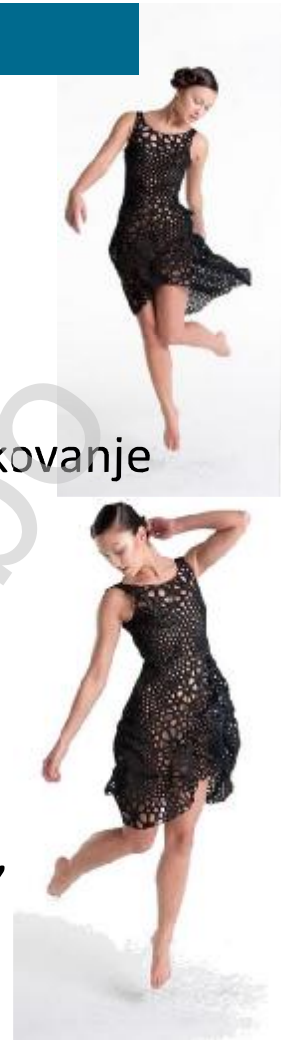
- Veliko gradiv

- različni rezultati pri istem materialu zaradi različnih parametrov
  - posebne plastike (dodatki)
  - kompoziti

Razumevanje DT

- Nove možnosti oblikovanja
  - „oblikovna zahtevnost zastonj“
  - Porozne konstrukcije in nemasivno oblikovanje
  - Topološko optimiranje in bionika
- Novi proizvodni izzivi
  - Vpliv temperature
  - Skrčki in popačenja konstrukcij
  - Naknadna obdelava (podpore, poliranje, dodelave)

Ovire pri razumevanju DT

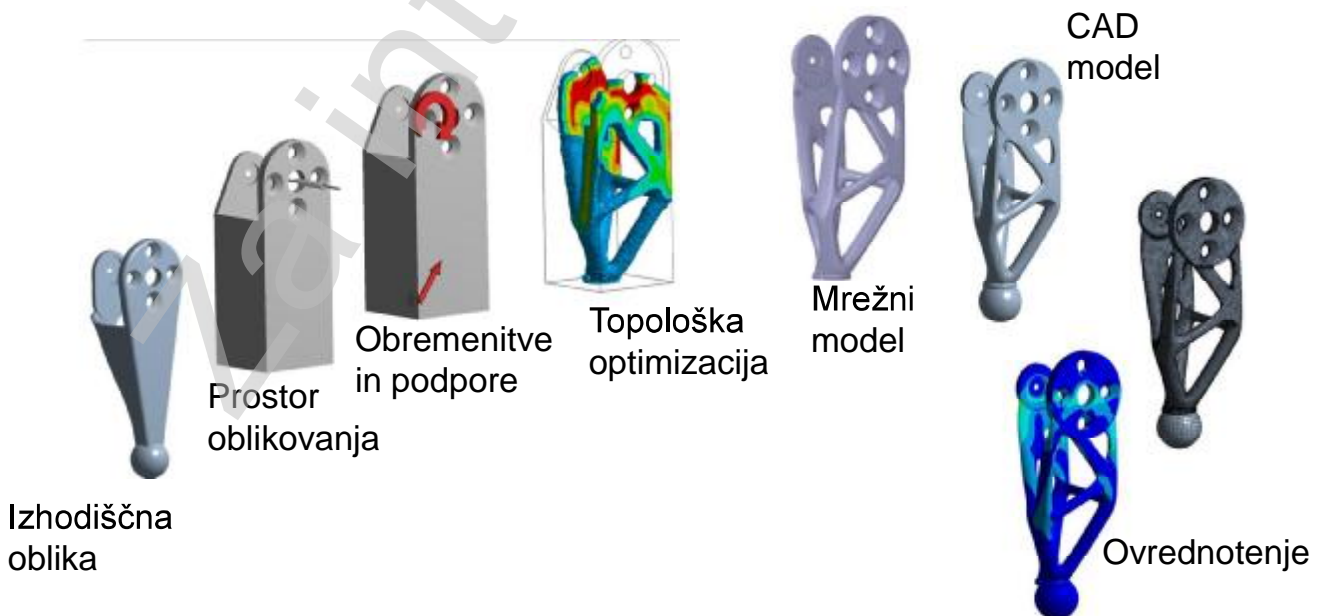
- Pomanjkanje znanja o
  - sistemih,
  - tehnologijah,
    - sposobnostih
    - omejitvah
- Ozkoglednost
- Navade
- Pritiski vsakodnevnih nalog

Prihodnji trendi

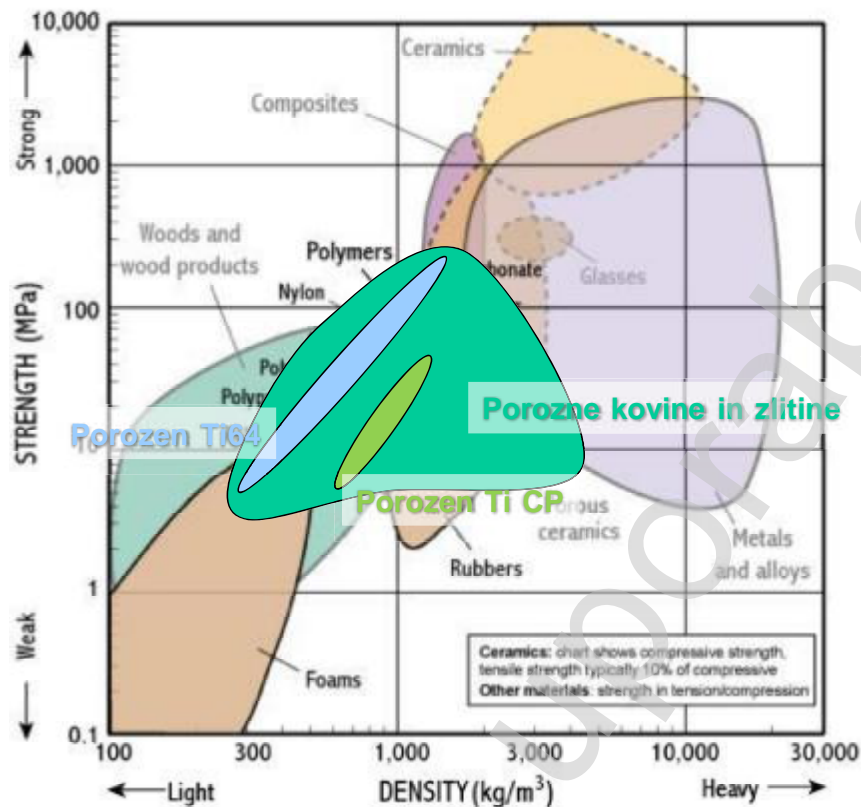

Trend: topološka optimizacija

Mrežaste strukture – generirana poroznost

Uveljavitev DT v industriji

- Spremeniti navade inženirjev
- Spremeniti pričakovanja vodstva
- Izobraziti zaposlene
- Podpreti in ustvariti pogoje za razmišljanje izven ustaljenih okvirjev

Izzivi...

- Začetni vložek
- Čas
- Izobraževanje

Sporočilo za domov:

- **DT zahtevajo DIGITALEN, 3D MODEL:**
  - Po možnosti oblikovan tako, da izkoristi prednosti AM
- **Izbira DT določi tudi material**
  - in fizikalne lastnosti izdelka
  - in ceno...
- **DT niso univerzalne**
  - njihova izbira je odvisna od aplikacije

Ključno sporočilo dneva

≠

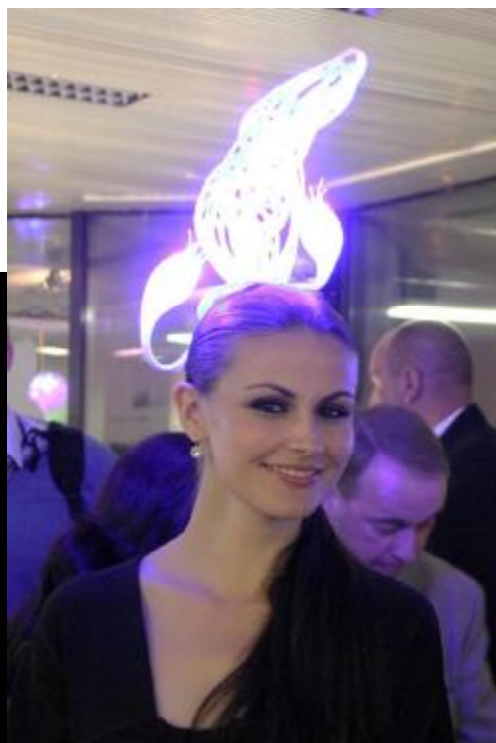
≠

3D-TISK / PRILOŽNOSTI ZA INDUSTRIJO

VPRAŠANJA?

rapiman.net

International Conference on Additive
Technologies

- 6th bienial conference

ICAT 2016

Nürnberg, Mövenpick Konferenz Center Nürnberg Airport,
November 29th - 30th, 2016

www.icat.si

Za interno uporabo